

Els consells assessors sobre medi ambient i desenvolupament sostenible. Aspectes introductoris

Arnau Queralt i Bassa
Xavier Cazorla i Clarisó

Els consells assessors sobre medi ambient i desenvolupament sostenible. Aspectes introductoris

Arnau Queralt i Bassa
Xavier Cazorla i Clarisó

Queralt, Arnau

Els Consells assessors sobre medi ambient i desenvolupament sostenible : aspectes introductoris. - (Documents de recerca ; 1)

I. Cazorla i Clarisó, Xavier II. Romaní, Joan M., ed. III. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (Catalunya) IV. Títol V. Col·lecció: Documents de recerca ; 1

1. Medi ambient - Europa - Societats, etc. 2. Desenvolupament sostenible - Europa - Societats, etc. 3. Europa - Política ambiental
504.06(4)

© Generalitat de Catalunya

Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)

<http://www.cat-sostenible.org>

Novembre de 2006

Textos: Arnau Queralt i Bassa i Xavier Cazorla i Clarisó

Edició a cura de: Xavier Cazorla i Clarisó, Arnau Queralt i Bassa i Joan-Maria Romaní Olivé

El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya no comparteix necessàriament les opinions expressades pels autors dels textos d'aquesta publicació.

Tiratge: 400 exemplars

Disseny i producció gràfica: Barcino Solucions Gràfiques

DL: B-50829-2006

■ Índex

Introducció	5
Els consells assessors: rol i funcions	7
L'estat de la qüestió dels consells assessors a Europa	11
El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)	17
<i>El Consejo Asesor de Medio Ambiente (CAMA)</i>	25
<i>La xarxa European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC)</i>	31
Conclusions: èxits i reptes per als consells assessors de desenvolupament sostenible	39
Referències	43
Les publicacions del CADS	45

I. Introducció

A finals dels anys 60 i a principis dels anys 70, els governs de Suècia, el Regne Unit i la República Federal d'Alemanya van crear els seus respectius consells assessors sobre medi ambient. Tots tres van ser experiències pioneres arreu d'Europa, i amb el temps s'han convertit en referents per a altres estats i regions en la creació d'aquest tipus d'organismes.

Durant les dècades següents, i en bona part com a conseqüència del naixement i posterior desenvolupament de la política ambiental a escala comunitària, estatal i regional, diversos governs van crear els seus propis consells, amb l'objectiu de disposar d'un assessorament independent però, sobretot, de gran qualitat, sobre les polítiques ambientals que calia emprendre i els factors que calia tenir en compte en el seu desenvolupament.

El mes de juny de 1992 la ciutat brasilera de Rio de Janeiro va acollir la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, també coneguda com a Cimera de la Terra o Conferència de Rio. Un dels resultats d'aquesta trobada internacional va ser l'Agenda 21¹, un pla d'acció a escala global per avançar vers el desenvolupament sostenible del Planeta. La seva aprovació va ser l'inici d'un procés institucional per avançar vers un horitzó més sostenible a escala mundial, estatal, regional i local, amb l'impuls d'agendes 21 i plans d'acció per a la sostenibilitat en cadascun d'aquests àmbits territorials.

D'altra banda, l'Agenda 21 aprovada a Rio contenia la recomanació que els governs establissin els mecanismes més oportuns per tal de fer un seguiment de l'aplicació dels acords de la Cimera de la Terra i que, en aquest sentit, impulsessin la participació activa dels ciutadans i dels principals grups d'interès en el procés cap a un desenvolupament sostenible. Un d'aquests mecanismes de seguiment i de participació són els **Consells Nacionals per al Desenvolupament Sostenible (CNDS)**.

Des d'aleshores, i sota aquesta denominació genèrica, un nombre molt important de governs d'arreu del món han creat algun tipus d'òrgan de participació de l'anomenada societat civil en els processos de disseny i execució de les seves

¹ Per a més informació sobre l'Agenda 21 i per consultar-ne la versió íntegra del text, es pot accedir a l'enllaç següent: <http://www.un.org/esa/sustdev/documents/agenda21/index.htm>.

respectives estratègies de desenvolupament sostenible, continuant el camí obert fa més de tres dècades per Suècia, el Regne Unit i la República Federal d'Alemanya.

Malgrat que tots aquests òrgans tenen algunes característiques comunes, és difícil generalitzar sobre tots ells, ja que presenten particularitats importants des del punt de vista de composició, formes de funcionament, grau de participació en els processos de presa de decisions, etc.

La publicació que teniu a les mans té com a objectiu presentar, breument, els consells assessors sobre medi ambient i desenvolupament sostenible i presentar l'estat de la qüestió a la Unió Europea. També presenta els referents més immediats que tenim sobre aquests tipus d'organismes, com el **Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)**, òrgan assessor del govern de la Generalitat de Catalunya, que empara la present publicació, i el **Consejo Asesor de Medio Ambiente (CAMA)**, organisme adscrit al Ministeri de Medi Ambient del Govern espanyol, i que té com a objectiu promoure la participació de les entitats i organitzacions representatives dels interessos ambientals, socials i econòmics en els processos de presa de decisions.

Finalment, la publicació conté un apartat dedicat íntegrament a la xarxa **European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC)**, integrada per més de 30 consells assessors d'àmbit regional i estatal d'Europa sobre medi ambient i desenvolupament sostenible i de la qual el CADS forma part des de l'any 2004 com a membre de ple dret.

■ 2. Els consells assessors: rol i funcions

Els consells assessors en medi ambient i/o desenvolupament sostenible comprenen, sota aquesta denominació, dues tipologies diferents d'organismes, que es diferencien bàsicament en la seva composició:

Consells assessors de caire científico-tècnic i/o expert

Els consells assessors en l'àmbit de medi ambient han estat integrats, tradicionalment, per persones procedents del món acadèmic, tot i que en la majoria de casos s'ha ampliat la seva composició amb experts sobre àmbits diversos amb un perfil marcadament tècnic.

Entre les seves funcions, els consells d'experts exerceixen com a òrgans assessors independents per al govern. Generalment queden fora del seu abast la funció de comunicar i conscienciar la ciutadania en relació amb l'àmbit que assessoren.

Foren establerts després de 1970, amb Suècia, Alemanya, Holanda, i el Regne Unit com a promotors, i paulatinament la majoria d'ells s'ha anat orientant a treballar en l'àmbit del desenvolupament sostenible.

Consells representatius de grups d'interès

En aquest cas, les persones són escollides amb la finalitat de trobar la màxima representativitat dels grups d'interès i altres agents socials claus. Els consells i els membres dels consells, en la majoria de casos no es consideren com un òrgan per a la negociació d'interessos particulars entre aquests grups.

Les següents funcions poden ser típicament atribuïbles als consells integrats per membres de grups d'interès:

- Assessorar el govern de manera independent.
- Mantenir una visió holística en la gènesi i aplicació de les polítiques públiques.

- Generar consens entre els membres del consell.
- Incorporar la visió generada des del consell cap a les organitzacions que representen.
- Proposar un ordre de prioritats de les accions de govern relacionades amb l'àmbit del desenvolupament sostenible, inclús fent front a situacions conflictives o plantejaments divergents.
- Facilitar la comunicació per mitjà de mètodes innovadors (només alguns consells).

Els consells assessors en medi ambient estan habitualment vinculats als Ministeris o Departaments de Medi Ambient, el que implica –depenent dels estatuts constitutius– que ofereixen assessorament a aquests Ministeris o Departaments, o a tot el govern en global. De forma generalitzada, les polítiques ambientals han de superar nombrosos obstacles a l'hora de ser implementades, entre altres raons pel fet que aquestes afecten a sectors i competències que van més enllà de l'àmbit estrictament ambiental (com és el cas de la integració ambiental a nivell europeu que pretén portar a terme el retardat *Procés de Cardiff*²).

Anàlogament, en el camp del desenvolupament sostenible, s'esdevenen dificultats similars d'integració. Organitzar i definir a nivell governamental quines institucions haviem de liderar el conjunt de les polítiques de sostenibilitat ha estat un important repte. Pel que fa als seus aspectes més generals, es considera que la forma més lògica d'estructurar les competències en l'àmbit del desenvolupament sostenible és establir el lideratge d'aquestes al més alt nivell; és a dir, emergides pel President del Govern estatal o regional, i sota la direcció i coordinació del Ministeri o Departament de la Presidència.

L'encapçalament de les polítiques de sostenibilitat per part del President, assegura estar ubicat en una de les entitats de més rellevància de govern. A partir d'aquesta ubicació, trobem un ampli rang de modes d'operativitzar-ne el funcionament, des de sistemes més independents amb una important dependència dels alts càrrecs (com succeeix a Alemanya i Holanda), fins a sistemes que operen solament en la presa de decisions col·lectiva (com és el cas de Suècia). Així, amb el lideratge de les polítiques de sostenibilitat al més alt nivell es constata la rellevància política que es deriva de l'aplicació del concepte de desenvolupament sostenible.

Amb tot, la forma en com es dóna la coordinació entre els diferents ministeris o departaments, evidencia diversos obstacles en el sistema, particularment si només

² Per a més informació sobre el Procés de Cardiff, vegeu <http://europa.eu/scadplus/leg/es/lvb/l28075.htm>

un Ministeri es troba al front d'aquestes polítiques de sostenibilitat. És així com es produeixen de forma continuada lluites, generalment no explicitades, en relació amb el rol d'aquest ministeri o departament, sovint per un afer competencial.

Els consells assessors per al desenvolupament sostenible acostumen a estar vinculats al departament de govern a càrrec d'aquest àmbit, consells que, en cas de dependre del Departament de la Presidència, tenen l'efecte col·lateral positiu que es troba al més alt nivell, amb què es beneficia tant a l'àmbit de la gènesi i aplicació de polítiques per la seva visió transectorial, com el mateix consell pel reconeixement de què gaudeix.

En definitiva, aquests consells s'han anat consolidant durant les darreres dècades com a institucions que, malgrat haver estat creades per decisions governamentals i tenir com a principal funció l'assessorament als seus respectius governs, presenten un perfil independent pel que fa als seus membres, a la seva capacitat d'actuació i als informes o opinions que formulen.

3. L'estat de la qüestió dels consells assessors a Europa

Durant els anys 70 i 80 del segle passat, el medi ambient va començar a incorporar-se, més o menys tímidament, en l'esfera de les polítiques públiques. En aquells moments es comencen a configurar les primeres polítiques ambientals (reconegudes com a tals) arreu d'Europa. Coincidint amb el desenvolupament d'aquestes polítiques, diversos governs europeus van crear els primers consells assessors en medi ambient, òrgans integrats per tècnics i científics d'alt nivell que tenien com a missió assessorar en els processos d'elaboració i execució de les polítiques públiques i els plans i programes associats (des de la independència orgànica i política dels seus membres respecte dels correponents governs). En aquest sentit cal destacar especialment el lideratge d'estats com Suècia, Alemanya, Holanda i el Regne Unit.

Quan, a partir dels anys 90, es féu explícita la necessitat d'una integració ambiental en les polítiques sectorials (tal i com estableix en el seu article 6 el *Tractat d'Amsterdam*³) la funció dels consells es va ampliar per cobrir altres polítiques amb impacte sobre el medi ambient. Aques és el motiu que explica la creació de consells específics sobre agricultura i/o desenvolupament rural.

També arran d'aquest procés, en molts països de l'Europa Occidental han anat emergint entitats dedicades en exclusiva al desenvolupament sostenible (consells per al desenvolupament sostenible), si bé en altres casos simplement s'ha produït la reconversió de consells ja existents que es dedicaven a temes ambientals. Aquests consells no substitueixen les organitzacions no governamentals o altres grups d'interès, atesa la seva influència i la seva perspectiva, però el seu estatus dintre d'una estructura governamental més àmplia pot oferir una destacada font d'influència política independent.

En termes institucionals, els consells assessors en medi ambient tendeixen a estar constituïts per una base d'experts, mentre que la gran majoria de consells per al desenvolupament sostenible tenen una estructura més representativa

³ Per més informació sobre el Tractat d'Amsterdam, vegeu <http://eur-lex.europa.eu/es/treaties/dat/11997D/htm/11997D.html>

d'actors, tot i que hi ha una important diversitat de configuracions. Aquest darrer tipus de consells, a més de funcions d'assessorament, sovint tenen com a tasca la promoció i comunicació de la cultura de la sostenibilitat al conjunt de la societat.

Fent un repàs general a la situació dels consells assessors en desenvolupament sostenible arreu d'Europa, cal destacar que dels quinze primers Estats membres que configuraren la Unió Europea, deu han constituït més d'un consell assessor sobre desenvolupament sostenible i medi ambient. En estats federals, com Bèlgica o Alemanya, per exemple, n'hi ha un o més d'un a nivell de federació, i d'altres a escala regional⁴. El Regne Unit, per la seva part, presenta consells nacionals per al medi ambient i el desenvolupament sostenible (de forma similar a com succeeix a Àustria, Finlàndia i Irlanda), i a nivell regional disposa d'agències que també tenen la funció d'oferir assessorament polític⁵.

Holanda, en canvi, disposa d'un consell assessor per a cada ministeri, i també de consells transversals, que assessoren en qüestions de recerca i coneixement. En qualsevol cas, però, no existeix la figura d'un consell en desenvolupament sostenible. A Suècia hi ha tradició d'establir comitès d'experts per a àmbits polítics nous i complexos, que es poden comparar amb els consells existents en l'àmbit ambiental, creats de forma temporal. Luxemburg disposa d'un consell amb representants del govern estatal, autoritats locals, sindicats, cambres professionals, associacions de treballadors, organitzacions no governamentals, científics, i membres del comitè nacional de l'ètica, denominat *Supreme Council for Sustainable Development*.

En altres Estats membres de la Unió Europea com Dinamarca, Grècia, Itàlia, França i Espanya, els consells assessors presenten una situació diferent i no tan consolidada. Dinamarca disposava d'un consell assessor en medi ambient, però un canvi de govern

⁴ En el cas de Bèlgica hi ha un consell assessor sobre desenvolupament sostenible a escala federal (el Consell Federal Belga per al Desenvolupament Sostenible; FRDO-CFFD) i tres consells regionals per al medi ambient i/o el desenvolupament sostenible (el Consell de l'Àmbit i la Natura de Flandes o *Mira-Raad*, el Consell Ambiental Való per al Desenvolupament Sostenible o CWEDD, i el Consell Ambiental de la regió de Brusel·les Capital o CERBC).

⁵ D'una banda, la Royal Commission on Environmental Pollution (RCEP) i la Sustainable Development Commission actuen en l'àmbit del Regne Unit. D'altra banda, a nivell regional, els governs de Gales i Escòcia tenen agències de protecció de la natura, la Countryside Council for Wales (CCW) i la Scottish Natural Heritage (SNH), igual com Anglaterra disposa de l'agència English Nature (ben aviat transformada en Natural England), i el Joint Nature Conservation Committee (JNCC), agència encarregada principalment responsable dels afers internacionals.

va provocar la seva dissolució l'any 2002. En el cas de Grècia, el seu Govern va establir un consell en medi ambient i desenvolupament sostenible l'any 2002, tot i que no se'n va endegar el funcionament operatiu. Itàlia no ha disposat mai d'aquest tipus de consells assessors. En el cas de França, el nou govern sorgit de les eleccions de maig de 2002 va desmantellar el consell assessor existent, el qual va ser substituït per la *Comissió Nacional de Desenvolupament Sostenible*, un nou ens amb una composició de més de vuitanta membres. Finalment, a Espanya es va constituir el *Consejo Asesor de Medio Ambiente (CAMA)*, que va reprendre amb força la seva activitat a partir de l'any 2004. Aquest consell serà tractat amb més detall en apartats posteriors del present document.

En referència als deu Estats membres adherits a la Unió Europea en la darrera ampliació, tan sols cinc disposen de consells assessors per al medi ambient i/o el desenvolupament sostenible, segons la informació a què s'ha pogut accedir: la República Txeca, Estònia, Hongria, Polònia i Eslovènia. D'aquests, els més consolidats i els que presenten un nivell d'activitat més elevat són els d'Hongria (creat l'any 1996) i el d'Eslovènia (creat l'any 1993). Per contra, el consell de Polònia (establert el 1993) és el que ha mantingut un règim d'activitat menor. Encara que tots tres són consells assessors en l'àmbit del medi ambient, presenten diferències importants en la seva composició: mentre l'hongarès està integrat per representats de diferents sectors socials, l'eslovè està configurat per experts, i el polonès exclusivament per membres del món científic.

A continuació es presenta una taula descriptiva dels diferents consells assessors en medi ambient i desenvolupament sostenible a la Unió Europea (el mes de juny de 2004):

Taula 1: Consells assessors en medi ambient i desenvolupament sostenible a la Unió Europea

Estat	Consells independents	Consells amb presidència governamental⁶
Alemanya	Council for Sustainable Development (RNE)	
	Advisory Council on the Environment (SRU)	
	Advisory Council on Global Change (WBGU)	
	Council for Landstewardship (DRL)	
Àustria	Austrian Forum for Sustainable Development (Forum SD)	
	Austrian Association for Agricultural Research (OeVAF)	
Bèlgica (àmbit federal)	Federal Council for Sustainable Development (FRDO-CFDD)	
Bèlgica (àmbit regional)	Environmental and Nature Council of Flanders (MiNa-Raad)	
	Walloon Environmental Council for Sustainable Development (CWEDD)	
	Environmental Council of the Region of Brussels Capital (CERBC)	
Eslovènia	Council for Environmental Protection (CEPRS)	Council for Sustainable Development (CSD)
Espanya (àmbit estatal)		Consejo Asesor de Medio Ambiente (CAMA)
Espanya (àmbit regional)	Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)	
Estònia		Estonian Commission on Sustainable Development (ECSD)
Finlàndia	Finnish Council for Natural Resources (FCNR)	Finnish National Commission on Sustainable Development (FNCSO)
França	National Commission for Sustainable Development (CNDD)	
Holanda	Advisory Council for Research on Spatial Planning, Nature and Environment (RMNO)	
	Council for Housing, Spatial Planning and the Environment (VROM-Raad)	
	Council for the Rural Area (RLG)	
	Wadden Sea Council (WSC)	
Hongria	Hungarian National Environmental Council (OKT)	
Irlanda	Comhar - The National Sustainable Development partnership	
	The Heritage Council (HC)	
Letònia		Council of National Economy (amb responsabilitats en l'àmbit del desenvolupament sostenible)
Luxemburg	Supreme Council for Sustainable Development	

4. El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya

L'any 1998, el Parlament de Catalunya va aprovar una resolució⁷ on s'instava el Govern de la Generalitat a crear un consell assessor en matèria de medi ambient, de caràcter consultiu, amb participació de persones de reconegut prestigi. El mateix any, i a través del *Decret 311/1998, d'1 de desembre*⁸ el Govern va crear el **Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)** com a òrgan de participació, de consulta i d'assessorament del Govern de la Generalitat en relació amb les polítiques i actuacions que tinguin incidència sobre el medi ambient i el desenvolupament sostenible.

Els antecedents d'aquesta decisió cal buscar-los, però, l'any 1997, quan el Govern de Catalunya va constituir el fòrum de debat "Catalunya, demà". En aquest fòrum, en el qual van participar més de 200 especialistes representants de la societat civil catalana amb l'objectiu de debatre el futur de Catalunya, es va crear un total de catorze grups de treball per debatre aquesta qüestió central des d'una perspectiva sectorial. Un d'aquests grups, presidit pel Sr. Pere Duran Farell, va ser el *Grup de Treball de Medi Ambient*, el qual, en les seves conclusions, va proposar la creació d'un consell assessor per al desenvolupament sostenible de Catalunya.

Tal i com estableix el seu decret de creació, el CADS es troba adscrit al Departament de la Presidència, el qual li dóna el suport material i tècnic i li presta els recursos humans necessaris per a l'execució de les seves funcions. Malgrat aquesta vinculació orgànica amb aquest departament, el CADS actua amb autonomia funcional per tal de garantir l'objectivitat i la imparcialitat de la institució, dels seus membres i dels informes que emet.

Tot i que el CADS es defineix, com ja s'ha apuntat abans, com un òrgan de participació, consulta i assessorament del Govern de la Generalitat, també és

⁷ Resolució 679/V.

⁸ Decret 311/1998 d'1 de desembre, de creació del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (*DOGC núm. 2784, de 11-12-1998*). Modificat pel Decret 256/2000 de 4 de juliol (*DOGC núm. 3200, de 8-8-2000*) i pel Decret 361/2004, de 24 d'agost, de creació del Consell Social per al Desenvolupament Sostenible i de modificació del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (*DOGC núm. 4205, de 26-8-2004*).

cert que les seves tasques fan un èmfasi especial en la difusió dels valors ambientals i el foment de la cultura de la sostenibilitat en la societat catalana.

En aquest sentit, el CADS vol contribuir a la reflexió sobre les condicions que fan possible que la cultura de la sostenibilitat impregni la societat catalana i els processos de presa de decisions, amb l'objectiu que la sostenibilitat esdevingui un element bàsic del capital social del nostre país. Amb aquest objectiu, vol incidir en el camp de la recerca, de la formació i de la informació, per tal d'avançar, a través de la participació, cap a un model de desenvolupament més sostenible.

Dins d'aquestes dues línies marc d'actuació –assessorament al Govern i foment de la cultura de la sostenibilitat– el CADS assumeix les funcions següents:

Funcions del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya

- *Assessorar sobre les directrius generals de les polítiques amb repercussions sobre el medi ambient i el desenvolupament sostenible.*
- *Assessorar i/o informar sobre els projectes normatius que se li proposin per raó de la seva incidència sobre el medi ambient i el desenvolupament sostenible.*
- *Assessorar i/o informar sobre els instruments de planificació territorial i sectorial que afectin el medi ambient i el desenvolupament sostenible.*
- *Formular propostes sobre actuacions per a l'ordenació, la defensa i la millora del medi ambient en el marc d'un desenvolupament sostenible, amb l'objectiu d'impulsar un creixement econòmic respectuós amb el medi ambient.*
- *Proposar mesures en l'àmbit de l'educació ambiental per promoure la implicació, la conscienciació i la sensibilització dels sectors econòmics i socials en la protecció i la millora del medi ambient.*
- *Proposar actuacions per a l'impuls de la investigació científica en l'àmbit del medi ambient i per a la defensa dels valors ambientals.*

El President del CADS és escollit i nomenat pel Govern de la Generalitat per la seva vàlua i prestigi en l'àmbit institucional, social i/o científic de Catalunya. Al seu torn, el Consell està integrat per 15 membres, tots ells personalitats de reconegut prestigi i/o representatives dels diferents sectors econòmics i socials del nostre país, que són nomenats pel Govern de la Generalitat a proposta del president del Consell per un període de dos anys (poden ser reelegits per un període màxim de dos anys addicionals). Un d'aquests membres és nomenat com a vicepresident o vicepresidenta, a proposta de la presidència del Consell. El vicepresident o vicepresidenta substitueix el president o presidenta en casos d'absència, impediment o malaltia.

El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya té un director, amb rang de director general, nomenat pel Govern de la Generalitat a proposta del president del Consell. És responsable del funcionament ordinari del Consell, de les convocatòries de les sessions i de l'execució dels acords que s'hi adoptin, i assisteix a les sessions del Consell amb veu i sense vot.

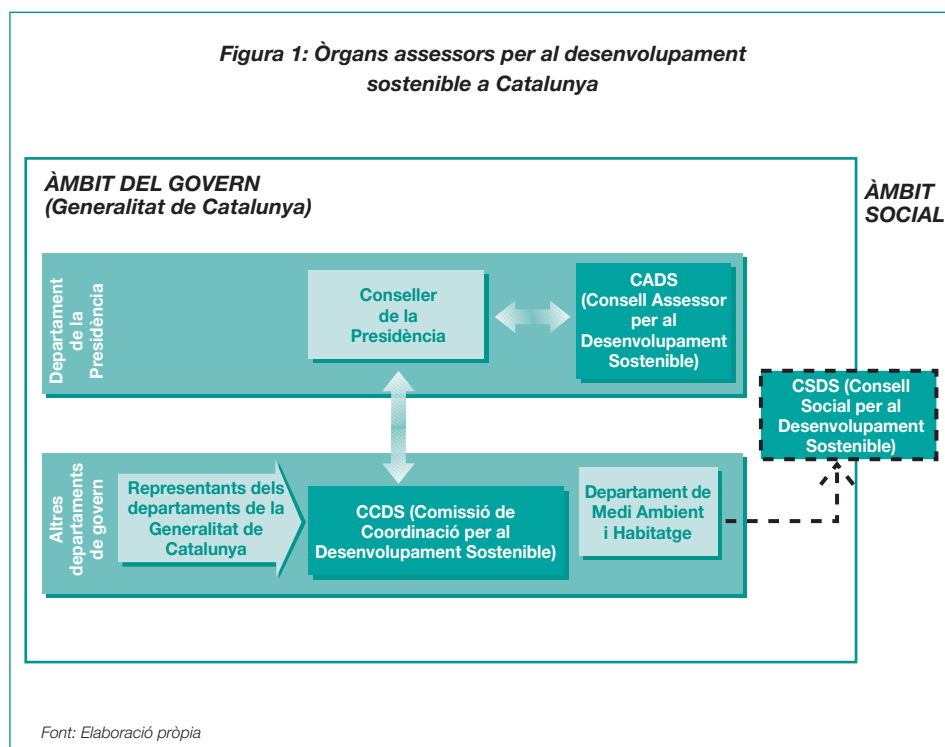
El CADS, com a òrgan col·legiat, subjecta la seva actuació a la normativa sobre òrgans col·legiats i té la facultat, reconeguda en el seu decret fundacional, d'elaborar i aprovar un reglament intern que regeixi el seu funcionament.

El Consell es reuneix i pren els seus acords a partir de la convocatòria de plenaris ordinaris i extraordinaris i a través de comissions especialitzades que es creen i es convoquen per raó dels assumptes a tractar. Poden assistir al ple o a les seves comissions, amb veu i sense vot, les persones responsables de les polítiques sectorials amb incidència sobre el desenvolupament sostenible a Catalunya.

Els informes i les propostes que formula el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya són realitzats a proposta dels consellers competents per raó de la matèria o bé per part del Govern i no tenen caràcter vinculant. Els informes s'han d'emetre en el termini màxim d'un mes, tot i que aquest termini es pot ampliar, atenent la complexitat de l'informe, fins a un màxim de tres mesos. D'altra banda, però, el CADS també té la capacitat d'elaborar informes a iniciativa pròpia sobre temes que consideri d'especial interès per al desenvolupament sostenible de Catalunya.

Amb aquest compromís vers el desenvolupament sostenible més enllà de les fronteres de Catalunya, des de l'any 2004 el CADS és membre de ple dret de l'EEAC (*Network of European Environmental and Sustainable Development Advisory Councils*), xarxa que reuneix els consells assessors dels països europeus en desenvolupament sostenible i medi ambient (vegeu l'apartat 6 d'aquesta mateixa publicació).

Com ja s'ha apuntat anteriorment, el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible, concebut com un òrgan d'assessorament tècnic i científic al Govern de Catalunya, va ser creat el mes de desembre de 1998, encara que no va estar plenament operatiu fins l'any 2000. Posteriorment, al llarg de l'any 2004 el Govern va aprovar la constitució de dues noves institucions que han de complementar l'actuació del CADS en l'àmbit del desenvolupament sostenible: el **Consell Social per al Desenvolupament Sostenible** i la **Comissió de Coordinació per al Desenvolupament Sostenible**.

L'origen d'aquestes institucions es troba a l'*Acord per a un Govern catalanista i d'esquerres a la Generalitat de Catalunya*, aprovat el mes de desembre de l'any 2003, el qual recull el redactat següent:

Una nova política territorial i ambiental implica l'impuls de nous instruments d'acció transversal i de participació ciutadana:

- *El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) ha de ser un òrgan de consulta necessària format d'experts i tindrà vinculació directa amb el Consell Executiu a través de la conselleria en cap o la denominació que rebi en el futur.*
- *S'establirà la comissió interdepartamental de sostenibilitat, que amb vinculació directa amb la conselleria en cap, vetllarà per la coordinació i la garantia que el govern executa accions d'acord amb el principi de sostenibilitat de què s'ha dotat a través d'aquests acords.*
- *Es crearà un òrgan (consell social per la sostenibilitat) que disposarà de la participació dels agents socials a través de les universitats de la nació, del món científic i de les entitats per la protecció del medi.*

L'objectiu essencial d'aquesta estructura era triple:

- En relació amb el **Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)**: disposar d'un òrgan assessor d'alt nivell integrat per persones de gran vàlua científic-tècnica, que aportés el seu coneixement (especialitzat i, sobretot, objectiu) en els processos de disseny, execució i seguiment de les polítiques públiques impulsades pel Govern de la Generalitat, així com en els processos d'elaboració dels instruments normatius i de planificació que han de permetre implantar les polítiques públiques esmentades.
- En relació amb el **Consell Social per al Desenvolupament Sostenible (CSDS)**: disposar d'un òrgan de participació dels diversos sectors de la societat catalana (organitzacions empresarials, sindicats, associacions de consumidors, organitzacions no governamentals en l'àmbit del desenvolupament sostenible, etc.) en els processos de disseny, execució i seguiment de les polítiques públiques i dels instruments necessaris per a implantar-les.
- En relació amb la **Comissió de Coordinació per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CCDS)**: disposar d'una comissió de caràcter interdepartamental, amb la presència d'un representant d'alt nivell de tots i cadascun dels departaments

de la Generalitat de Catalunya i presidida per la persona responsable de coordinar l'acció de Govern, que vetllés perquè totes les polítiques, plans i programes impulsats pel Govern integressin els principis de sostenibilitat.

D'aquestes dues altres institucions, cal apuntar que el Consell Social, depenent del Departament de Medi Ambient i Habitatge, va ser creat el mes d'agost de 2004⁹, encara que a data d'avui no ha estat constituït. És per aquest motiu que no se'n tracta en aquesta publicació.

En canvi, a continuació es destaquen, breument, les principals característiques i funcions de la Comissió de Coordinació per al Desenvolupament Sostenible, creada també al mes d'agost de 2004 per resolució del conseller en cap i constituïda formalment al mes de gener de l'any 2005.

La Comissió de Coordinació per al Desenvolupament Sostenible (CCDS)

La Comissió de Coordinació per al Desenvolupament Sostenible (CCDS) és una comissió de caràcter interdepartamental creada per una resolució del conseller en cap de 24 d'agost de 2004 amb l'objectiu de millorar la coordinació de l'acció del Govern de Catalunya en l'àmbit del desenvolupament sostenible.

Les funcions de la Comissió són:

- *Vetllar perquè les propostes de polítiques, plans i programes de caràcter territorial i sectorial de l'Administració de la Generalitat no afectin negativament el procés de desenvolupament sostenible de Catalunya.*
- *Coordinar i fer el seguiment de les actuacions impulsades pel Govern en l'àmbit del desenvolupament sostenible.*
- *Coordinar les diverses actuacions contra el canvi climàtic i minimitzar-ne els efectes, i impulsar, en el marc d'actuació dels diferents departaments de la Generalitat, els programes i les polítiques en matèria de canvi climàtic.*

⁹ Decret 361/2004, de 24 d'agost, de creació del Consell Social per al Desenvolupament Sostenible, i de modificació del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (DOGC núm. 4205, de 26-8-2004).

Constituïda en el si del Departament de la Presidència, la resolució de 24 d'agost de 2004 n'atorgava la presidència al conseller primer, i les dues vicepresidències als titulars del Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP) i del Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH).

La CCDS està integrada per un representant d'alt nivell (amb rang de secretari general o director general) de cada un dels departaments de la Generalitat de Catalunya, responent a la necessitat de planificar i actuar sobre el desenvolupament sostenible des de tots els departaments (atès el caràcter transversal de la sostenibilitat). També formen part de la CCDS el director del CADS i un representant del Departament de la Presidència, que hi actua com a secretari. Fins ara aquesta persona ha estat un membre de l'equip tècnic del CADS.

5. El Consejo Asesor de Medio Ambiente (CAMA)

El *Consejo Asesor de Medio Ambiente* (CAMA) és un òrgan de participació dels sectors socials i econòmics en els processos d'elaboració i de seguiment de les polítiques ambientals impulsades per l'Administració General de l'Estat.

Creat l'any 1994 mitjançant el *Reial Decret 224/1994, de 14 de febrer*¹⁰, inicialment es va adscriure al Ministeri d'Obres Públiques, Transport i Comunicacions ja que encara no existia el Ministeri de Medi Ambient en el si del Govern de l'Estat. Té com a objectiu promoure la participació de les organitzacions representatives dels interessos socials i de persones de reconegut prestigi en l'elaboració i el seguiment de les polítiques ambientals promogudes des del Govern.

En la seva composició inicial, recollida a l'article 2 del reial decret fundacional, hi havia 36 membres, 32 consellers electes, representants de la societat civil escollits per la seva rellevància i expertesa, i 4 membres electes, escollits segons càrrec que ocupaven. Aquests membres electes, eren:

- La persona titular del ministeri (que actuava com a president),
- El secretari d'Estat de Medi Ambient i Habitatge i el secretari d'Estat d'Estructures Agràries (que actuaven com a vicepresidents).
- El director general de Política Ambiental (que actuava com a secretari).

L'any 1996 es va procedir a crear el Ministeri de Medi Ambient, el qual va assumir les competències en matèria de conservació de la natura que fins aleshores havien correspost al Ministeri d'Agricultura i Alimentació. Aquesta nova organització administrativa va comportar la modificació del *Reial Decret 224/94* per tal d'adequar l'adscripció, la composició i les funcions del CAMA.

¹⁰ BOE núm. 58, de 9 de març de 1994.

La seva modificació, tal com s'acorda al *Reial Decret 1720/1996, de 12 de juliol*¹¹, va potenciar la participació de científics experts en medi ambient i va introduir canvis en les funcions atribuïdes al CAMA, especialment pel que fa a l'àmbit de l'educació, la sensibilització i la informació ambiental.

Posteriorment, el *Reial Decret 255/1997, de 21 de febrer*¹² va modificar la composició del consell en incrementar el nombre de consellers fins a 43 membres electius i 6 electes. Així, els membres electes van passar a ser la persona titular del Ministeri de Medi Ambient, dos vicepresidents i les persones titulars de la Direcció General de Conservació de la Natura, la Direcció General de Costes i la Direcció General d'Obres Hidràuliques.

Cinc anys més tard, el *Reial Decret 686/2002, de 12 de juliol*¹³ va modificar de nou l'estructura i la composició del CAMA per tal de fer més àgil el funcionament d'aquesta institució. Amb la intenció d'assolir aquest objectiu es va reduir de forma molt important el nombre de membres electius, que van passar de 43 a 8, tot i que es va mantenir el nombre de càrrecs electes (la persona titular del Ministeri de Medi Ambient, dos vicepresidents, dos directors generals i el secretari general tècnic del Ministeri de Medi Ambient).

Posteriorment, el *Reial Decret 2355/2004, de 23 de desembre*, que regula l'estructura i les funcions del CAMA¹⁴, va modificar-ne la composició, competències i funcionament amb l'objectiu fonamental de convertir aquest òrgan en un fòrum institucional de participació de les organitzacions i entitats més representatives dels interessos socials i ambientals a l'Estat espanyol en els processos d'elaboració de normativa bàsica i de les polítiques, plans i programes de caràcter ambiental promogudes per l'Estat. La composició actual del CAMA es detalla a la taula 2.

Aquesta reorganització ha comportat dos canvis importants:

- El CAMA ha deixat de ser un òrgan assessor del Ministeri de Medi Ambient per tal de passar a ser un òrgan assessor de tot el Govern de l'Estat en l'àmbit del medi ambient.

¹¹ BOE núm. 192, de 9 d'agost de 1996.

¹² BOE núm. 46, de 22 de febrer de 1997.

¹³ BOE núm. 170, de 17 de juliol de 2002.

¹⁴ BOE núm. 12, de 14 de gener de 2005.

- Els representats del Govern que participen en les reunions del CAMA ho fan amb veu però sense vot (excepte en el cas de la persona titular del Ministeri de Medi Ambient, que ostenta la presidència del consell). D'aquesta manera és reforça la independència d'aquest òrgan i de les persones que en són titulars en representació dels interessos socials i ambientals.

Tal i com destaca la mateixa pàgina web del Ministeri de Medi Ambient (en la secció dedicada al CAMA¹⁵), aquestes dues modificacions pretenen garantir l'assoliment dels objectius democràtics establerts a la Constitució espanyola de l'any 1978, garantir les prescripcions sorgides de la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament de l'any 1992 (també coneguda com a Cimera de Rio) i, finalment, complir les directrius del Conveni d'Àrhus pel que fa a l'accés dels ciutadans a la informació ambiental i a la legitimació de la seva participació en els processos de presa de decisions en matèria ambiental.

Segons el seu decret de fundació, el Consejo Asesor de Medio Ambiente té les funcions següents:

Funcions del Consejo Asesor de Medio Ambiente (CAMA)

- *Emetre informe sobre els avantprojectes de llei i projectes de real decret amb incidència ambiental.*
- *Assessorar sobre els plans i programes d'àmbit estatal que la presidència del Consell proposi per la importància de la seva incidència sobre el medi ambient.*
- *Emetre informes i realitzar propostes en matèria de medi ambient, a iniciativa pròpia o a petició dels ministeris que ho sol·licitin a la presidència del Consell.*
- *Les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'administració local també podran sol·licitar a la presidència del Consell que aquest emeti informes sobre matèries de la seva competència en l'àmbit del medi ambient.*

¹⁵ http://www.mma.es/polit_amb/cama/index.htm

- *Proposar mesures que incentivin la creació de llocs de treball vinculats a activitats relacionades amb la protecció del medi ambient, així com la participació ciutadana en la solució de problemes ambientals.*
- *Proposar mesures d'educació ambiental que tinguin com a objectiu informar, orientar i sensibilitzar la societat sobre els valors ecològics i ambientals.*
- *Proposar les mesures que consideri oportunes per millorar el grau d'acompliment dels acords internacionals en l'àmbit del medi ambient i del desenvolupament sostenible, tot valorant l'efectivitat de les normes i programes en vigor i proposant, en el seu cas, les modificacions oportunes.*
- *Impulsar la coordinació entre la iniciativa pública i la privada en l'àmbit del medi ambient.*

El Consejo Asesor de Medio Ambiente es regeix, pel que fa al seu funcionament, per les disposicions establertes sobre els Òrgans Col·legiats al Capítol II del Títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Règim Administratiu Comú, i pel Reglament de funcionament del CAMA, aprovat pel Ple del Consell en la seva sessió de 9 de maig de 2005.

El CAMA està presidit per la persona titular del Ministeri de Medi Ambient del Govern de l'Estat espanyol i està integrat, com a membres titulars, per representants dels sectors següents:

- Organitzacions no governamentals
- Organitzacions sindicals
- Organitzacions empresarials
- Organitzacions professionals agràries
- Altres.

Taula 2. Composició del CAMA (a juny de 2006)

TIPUS D'ORGANITZACIÓ	NOM DE L'ORGANITZACIÓ (1 representant de cada una d'elles)
Organitzacions no governamentals	● Amigos de la Tierra ● Ecologistas en acción ● Greenpeace España ● Adena. Asociación en defensa de la naturaleza ● Sociedad Española de Ornitología
Organitzacions sindicals	● Unió General de Treballadors (UGT) ● Comissions Obreres (CCOO)
Organitzacions empresarials	● Confederación española de organizaciones empresariales (CEOE) ● Confederación española de pequeña y mediana empresa (CEPYME)
Organitzacions professionals agràries	● Asociación agraria jóvenes agricultores (ASAJA) ● Coordinadora de organizaciones de agricultores y ganaderos (COAG) ● Unión de pequeños agricultores y ganaderos (UPA)
Altres	● Consejo de consumidores y usuarios ● Federación nacional de consumidores y amas de casa ● Federación nacional de cofradías de pescadores

També poden assistir a les reunions del CAMA, amb veu però sense vot, les persones següents:

- Els titulars dels òrgans superiors i directius del Ministeri de Medi Ambient o d'altres Ministeris que el President del consell convoqui en funció dels temes a tractar al llarg de la reunió, per tal que exposin projectes i iniciatives que corresponguin al seu àmbit de competència.
- Un representant de l'associació municipalista que tingui més implantació al territori de l'Estat espanyol.

Així mateix, poden assistir a les reunions del CAMA o de les comissions i grups de treball que es creïn en el si d'aquest òrgan, tècnics i experts en les matèries que es tractin en les reunions concretes.

6. La xarxa European Environment and Sustainable Development Advisory Councils¹⁶

L'any 1993, els consells assessors en medi ambient de Bèlgica, Alemanya, els Països Baixos i el Regne Unit van iniciar un procés de cooperació informal, que va desembocar posteriorment en la creació de la xarxa **European Environment and Sustainable Development Advisory Councils** (d'ara endavant EEAC), la qual té els objectius següents:

Objectius de la xarxa European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC)

- Enriquir l'assessorament que els consells ofereixen, de forma individual, als seus respectius governs (estatals o regionals).
- Establir un marc de cooperació, operatiu, per desenvolupar activitats conjuntes amb altres consells assessors integrats a la xarxa.
- Difondre experiències i informacions diverses que puguin ser útils a altres consells integrats a la xarxa.
- Anticipar-se a les polítiques ambientals comunitàries.
- De forma conjunta i quan s'escaigui, proporcionar assessorament independent a les institucions comunitàries sobre les polítiques ambientals de la Unió Europea, la integració ambiental en les polítiques sectorials i, en termes generals, sobre desenvolupament sostenible a la UE.

Des de la seva creació, la xarxa EEAC ha anat consolidant-se, tant a nivell de presència institucional com d'organització interna. D'altra banda, la creació de consells assessors en desenvolupament sostenible en els darrers anys, els quals han manifestat el seu desig de cooperar o esdevenir membres de la xarxa, va comportar-ne l'ampliació a partir de finals dels anys 1990. Aquesta ampliació,

¹⁶ Per a més informació, consulteu la seva pàgina web: <http://www.eeac-net.org/>

però, no només s'ha de considerar des del punt de vista quantitatiu, sinó que també va suposar l'ampliació de l'àmbit d'actuació de la xarxa, fins aleshores centrada bàsicament en els aspectes estrictament de política ambiental.

Actualment (setembre de 2006), la xarxa EEAC està integrada per 35 consells assessors en medi ambient i desenvolupament sostenible procedents de 21 estats i regions d'Europa (vegeu taula 3). Aquests consells es troben desglossats en dues tipologies: els **membres de ple dret**, que compleixen tots els requisits que estableixen els estatuts de la xarxa i col·laboren amb el pagament d'una quota anual d'adscripció, i els **membres associats**, que són consells interessats en la col·laboració però que no compleixen algun dels requisits o que participen en la xarxa de forma més puntual i que encara no han formalitzat la seva condició de membre totalment integrat.

A continuació s'inclou una relació de les entitats participants en la xarxa EEAC, segons la tipologia a la qual pertanyen.

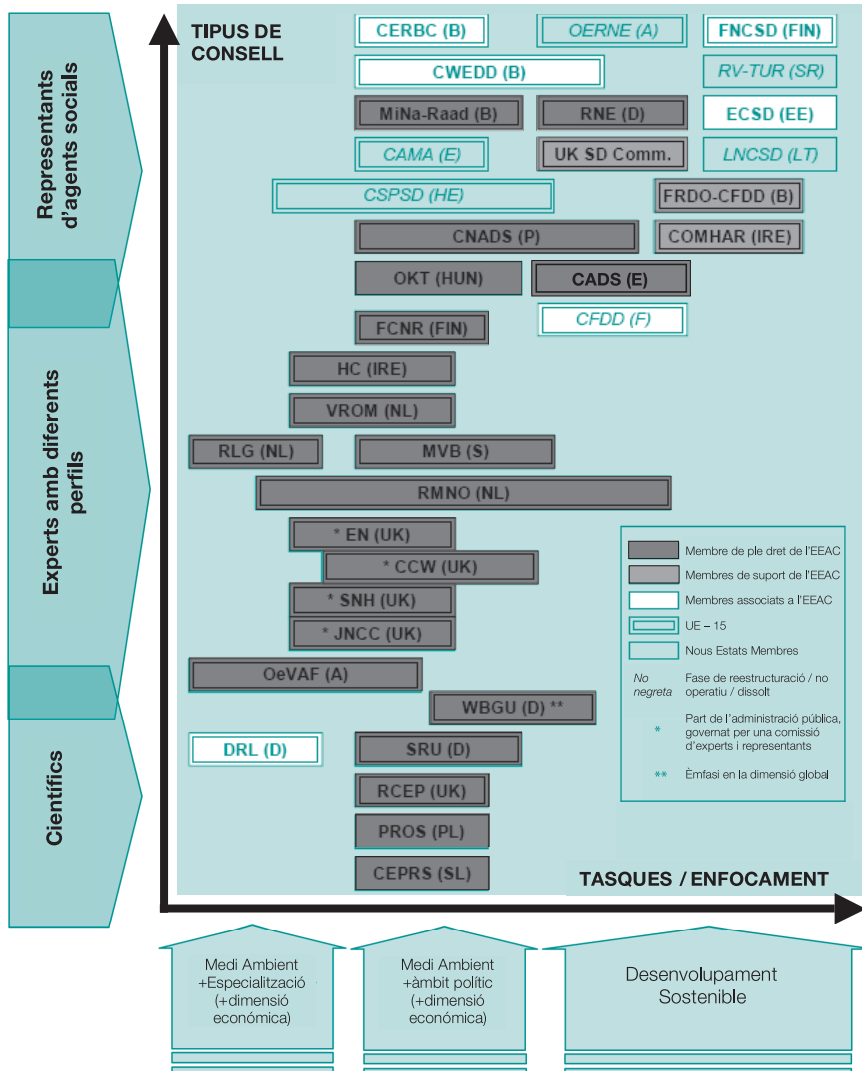
<i>Taula 3. Membres de ple dret i associats de la xarxa EEAC</i>	
MEMBRES DE PLE DRET	
Estat	Consell Assessor
<i>Alemanya</i>	German Advisory Council on the Environment (SRU) http://www.umweltrat.de/index_ll.htm Advisory Council on Global Change (WGBU) http://www.wbgu.de/wbgu_home_engl.html Council for Sustainable Development (RNE) http://www.nachhaltigkeitsrat.de/english.html
<i>Àustria</i>	Austrian Association for Agricultural and Environmental Research (OeVAF) http://www.oevaf.at
<i>Bèlgica</i>	Belgian Federal Council for Sustainable Development (FRDO-CFDD) http://www.belspo.be/frdocfdd/ Environmental and Nature Council of Flanders (MiNa-Raad) http://www.minaraad.be/
<i>Croàcia</i>	Croatian Council for Environmental Protection (SAZO)
<i>Eslovènia</i>	Slovenian Council for Environmental Protection (CERPS) http://www.sigov.si/svo
<i>Espanya</i>	Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) http://www.cat-sostenible.org/

<i>Finlàndia</i>	Finnish Council for Natural Resources (FCNR) http://www.mmm.fi/en/index/frontpage.html
<i>Hongria</i>	National Council on the Environment (OKT) http://www.oktt.hu
<i>Irlanda</i>	The Heritage Council of Ireland (HC) http://www.heritagecouncil.ie Comhar - The National Sustainable Development Partnership http://www.comhar-nsdp.ie
<i>Països Baixos</i>	Council for the Rural Area (RLG) http://www.rlg.nl Advisory Council for Research on Spatial Planning, Nature and the Environment (RMNO) http://www.rmno.nl Council for Housing, Spatial Planning and the Environment (VROM-Raad) http://www.vromraad.nl Wadden Sea Council (WSC) http://www.raadvoordewadden.nl
<i>Polònia</i>	State Environmental Council of Poland (PROS) http://www.mos.gov.pl/mos/doradcze/pros_eng.html
<i>Portugal</i>	National Council on Environment and Sustainable Developments (CNADS) http://www.cnads.pt
<i>Regne Unit</i>	Sustainable Development Commission (SDC) http://www.sd-commission.org.uk Royal Commission on Environmental Pollution (RCEP) http://www.rcep.org.uk Countryside Council for Wales (CCW) http://www.ccw.gov.uk English Nature (EN) http://www.english-nature.org.uk Joint Nature Conservation Committee (JNCC) http://www.jncc.gov.uk Scottish Natural Heritage (SNH) http://www.snh.org.uk
<i>Suècia</i>	Environmental Advisory Council (MVB) http://www.sou.gov.se/mvb/english/

MEMBRES ASSOCIATS	
Estat	Consell Assessor
<i>Alemanya</i>	German Council for Land Stewardship (DRL) <i>http://www.landespflege.de</i>
<i>Àustria</i>	Austrian Forum for Sustainable Development <i>http://www.nachhaltigkeit.at/forum</i>
<i>Bèlgica</i>	Walloon Environmental Council for Sustainable Development (CWEDD) <i>http://www.cwedd.be</i> Environmental Council of the Region of Brussels Capital <i>http://www.rlbhg.be/</i>
<i>Finlàndia</i>	Finnish National Commission on Sustainable Development (FNCSO)
<i>França</i>	Conseil Française du Développement Durable (CFDD) <i>Nord/Pas-de-Calais Scientific Council on the Environment (CSENPC)</i>
<i>Grècia</i>	National Centre for Environment and Sustainable Development (NCESD) <i>http://www.ekpa.gr/</i>
<i>República Txeca</i>	Government Council for Sustainable Development <i>http://www.vlada.cz/en/rvk/RUR/default.html</i>
<i>Font: web de l'EEAC (http://www.eeac-network.org)</i>	

Tal i com es pot observar a la taula anterior, entre els consells que formen part de la xarxa predominen els que pertanyen a l'Europa Nord-occidental. Per la seva banda, el CADS, representant del govern de Catalunya, i membre de ple dret des de l'any 2004 és l'únic consell assessor de l'Estat espanyol i, en termes generals, de tota l'àrea mediterrània, que forma part de l'EEAC.

Figura 2: Tipologia de consells assessors existents als Estats Membres de la Unió Europea participants a la xarxa EEAC. Diferències institucionals i missió

Font: Basat en Niestroy, (2003).

Pel que fa al funcionament intern de la xarxa, l'EEAC disposa d'una **Assemblea Plenària**, integrada per tots els membres, que es reuneix amb periodicitat anual; una **Secretaria**¹⁷, amb una secretària general i personal que treballa en la coordinació de la xarxa; un **Comitè Executiu** (*Steering Committee*) que supervisa les tasques que desenvolupa la xarxa, i els **Grups de Treball**, que elaboren les activitats de la xarxa per àmbits temàtics. Una **Fundació** i la **Junta o Consell d'Administració** d'aquesta completen l'estructura organitzativa de l'EEAC, la qual s'explica amb una mica més de detall a continuació:

1) Assemblea Plenària: integrada per tots els membres de l'EEAC, és l'òrgan de més autoritat de la xarxa i es reuneix un cop l'any amb motiu de la Conferència Anual.

2) Secretaria: creada l'any 1997 com a mecanisme de coordinació i suport a la xarxa, i amb una ubicació itinerant, la secretaria desenvolupa les funcions següents:

- Actuar com a punt neutral d'intercanvi d'informació entre els membres de la xarxa i els interessos externs.
- Recol·lectar i disseminar informació entre els consells relativa als seus camps de prioritats i els assessoraments oferts.
- Donar suport a les activitats de la xarxa, així com a iniciatives que vinculin els consells amb interessos compartits.
- Establir i millorar els contactes amb consells i països menys involucrats.
- Recopilar informació sobre les novetats produïdes en les polítiques de la Unió Europea i establir els contactes corresponents amb les institucions comunitàries.
- Realitzar les activitats que li siguin encomanades pel Comitè Executiu, i recopilar tota la informació que estigui disponible sobre l'estructura interna i el rol dels diversos consells.

¹⁷ En la terminologia institucional utilitzada per l'EEAC, aquesta secretaria rep el nom d'oficina.

3) Comitè Executiu: establert l'any 1997 amb l'objectiu de supervisar la gestió de les activitats de l'EEAC i de la seva secretaria, està integrat per representants dels consells assessors membres de la xarxa, amb l'existència de mecanismes de rotació dels càrrecs. Durant la sessió plenària de la conferència anual, s'escullen el/la president/a, el/la vicepresident/a, així com els membres electes.

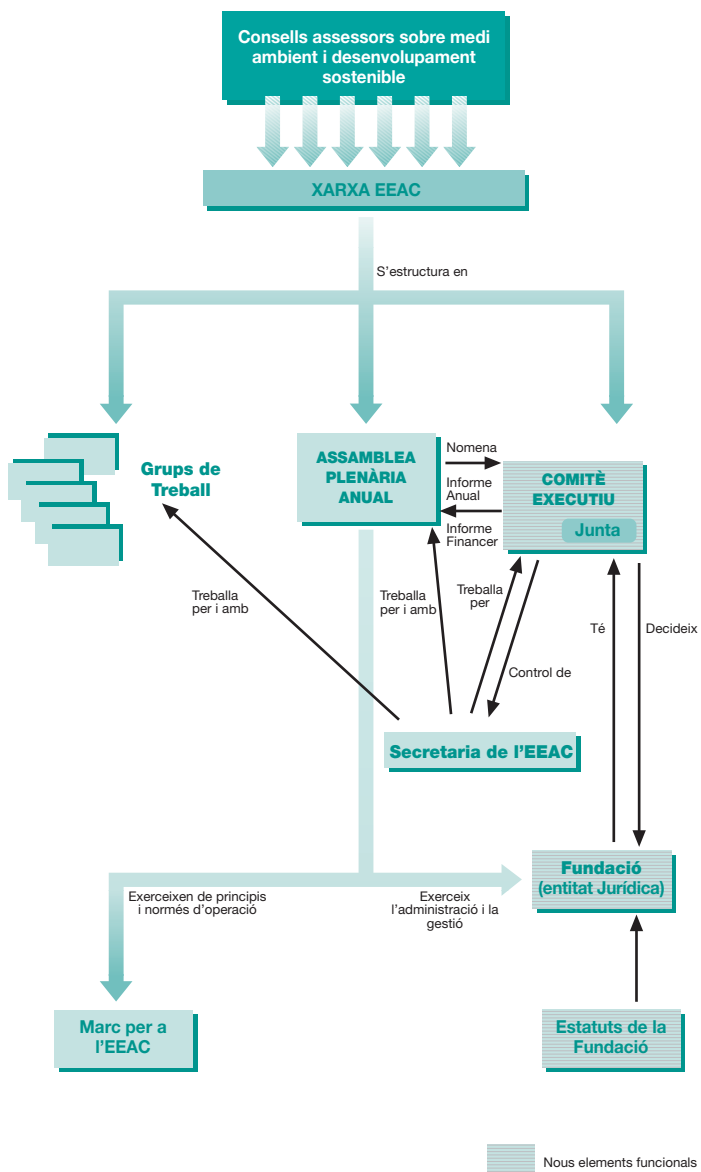
4) Grups de treball: òrgans a través dels quals es vehicula el treball de l'EEAC. Poden participar-hi els diversos consells de forma voluntària i en funció dels seus àmbits d'interès.

En el moment de redactar aquesta publicació, la xarxa disposa dels grups de treball següents:

- Agricultura, ús del sòl i desenvolupament rural
- Desenvolupament sostenible
- Biodiversitat
- Política energètica
- Zones costaneres i medi ambient marí
- Governança ambiental.

5) Fundació (*Stichting*): òrgan responsable de la administració de la xarxa (recursos humans i financers), regida per uns estatuts específics i dirigida per una junta o consell d'administració (*Board*).

Figura 3. Estructura de la xarxa EEAC.

Font: Modificat a partir d'EEAC, (2004).

7. Èxits i reptes per als consells assessors de desenvolupament sostenible

El reconeixement de la tasca desenvolupada pels consells assessors de desenvolupament sostenible com a plataformes d'interfície que han experimentat entre ciència, política i societat, ha quedat palès pel procés continu de promoció i dinamització que han experimentat arreu d'Europa i les diferents regions i estats que la integren. Es destaquen pel fet d'erigir-se com a referents d'expertesa tècnica, amb independència, capaços d'oferir assessorament tècnic, jurídic i estratègic en l'elaboració i revisió de polítiques, i també per exercir de plataformes de representativitat social que permeten la transversalitat disciplinària i d'actors de la societat, tot i promovent la participació i l'equitat ambiental.

A mode de conclusió, a continuació destaquem alguns dels aspectes pels quals es valora positivament l'existència dels consells assessors per al desenvolupament sostenible:

Pel que fa als grups d'agents socials participants en els consells:

- Permeten millorar la informació de què disposen i afavoreixen l'aprenentatge.
- Els membres del consell porten el debat des del consell a les seves organitzacions, amb què es produeix un efecte sinèrgic de participació en les decisions del consell.

Pel que fa a les polítiques de desenvolupament sostenible:

- Ofereixen aportacions de qualitat en la preparació i implementació de l'estratègia de desenvolupament sostenible.
- Incrementen la consciència sobre la necessitat dels enfocaments interdisciplinaris.
- Afavoreixen acords no previstos entre diferents agents socials, que desbloquegen situacions conflictives per al govern.

- Impulsen certes mesures pensades per introduir criteris ambientals en l'elaboració dels pressupostos públics.
- Promouen la incorporació de la sostenibilitat en l'agenda dels governs.

Pel que fa a la comunicació a la ciutadania, i la conscienciació de la societat en general en l'àmbit del desenvolupament sostenible, els consells assessors:

- Promouen la participació d'altres agents socials (per mitjà d'informes i publicacions en què es plantegen col·laboracions).
- Organitzen seminaris, jornades i conferències sobre temes d'interès per a l'elaboració de polítiques públiques.
- Mantenen pàgines web amb informació d'interès en l'àmbit de la sostenibilitat.
- Mantenen contactes amb els mitjans de comunicació i intenten promoure la seva conscienciació vers els aspectes relacionats amb el desenvolupament sostenible.

La relació entre els consells ambientals i els consells per al desenvolupament sostenible acostuma a ser de col·laboració mútua. De fet, és àmpliament reconeguda la importància de disposar d'ambdós tipus de consells, atès que compleixen funcions diferents: d'una banda, els consells assessors en l'àmbit ambiental lideren i analitzen les polítiques ambientals i, de l'altra, els consells assessors per al desenvolupament sostenible ofereixen una visió interdisciplinària, promouen el debat entre diferents especialistes i agents socials, i contribueixen a crear consciència social en l'àmbit de la sostenibilitat.

Pel que fa als reptes, queda pendent l'establiment de consells assessors per al desenvolupament sostenible en aquells estats o regions que encara no en disposin, basats en la confiança mútua entre els membres, la creativitat i la reflexió, així com la innovació. També serà de gran importància trobar les vies a través de les quals, i mantenint sempre la independència en els seus posicionaments tècnics i polítics, exerceixen la seva influència sobre els governs estatals i regionals per tal d'incorporar la sostenibilitat en les seves polítiques, plans i programes, així com en les actuacions més concretes.

Altres reptes comuns entre els consells ja existents serien:

- Promoure i millorar els vincles entre les estratègies nacionals i internacionals de desenvolupament sostenible.
- Millorar la relació entre les iniciatives locals i regionals, com per exemple l'aplicació de l'Agenda 21 local.
- Exercir un treball continu en l'àmbit de les polítiques sectorials, amb major incidència sobre el desenvolupament sostenible, com són la política energètica, la del transport i la de consum, etc.
- Millorar els vincles amb altres consells que treballin en altres àmbits temàtics (ambientals, socioeconòmics, etc.), i a altres escales (estatal, regional) fent un millor ús de les potencialitats del suport mutu.
- Incrementar el coneixement i la generació de consciència de la governança per al desenvolupament sostenible entre la ciutadania i l'àmbit de govern, promovent el desenvolupament sostenible com un procés d'aprenentatge i no com un pla. I alhora, amb una clara arquitectura de la visió, l'estratègia, els objectius i el balanç entre enfocaments "*bottom-up*" i "*top-down*", pel tal de millorar la perspectiva a llarg termini.

8. Referències

Referències bibliogràfiques

BATLLEVELL, M. i QUERALT, A. (eds.) (2004). *Institutions for Sustainable Development. Institucions per al desenvolupament sostenible: Barcelona Workshop, June 14-15, 2004*. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) i Institut Internacional de Governabilitat. [Papers de Sostenibilitat, 7].

Council of the European Union (2006). *Review of the EU Sustainable Development Strategy (EU SDS) ? Draft renewed Strategy*.

European Commission (2001). *The European Consultative Forum on the Environment and Sustainable Development. Activity and self-assessment report, 1997–2001*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

MORENO, L. i QUERALT, A. (eds.) (2003). *Strategies for Sustainable Development Roles & Responsibilities along the Global-local Axis. Estratègies per al desenvolupament sostenible en l'eix global-local: Barcelona Workshop June 12 - 13, 2003*. Barcelona: Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) i Institut Internacional de Governabilitat. [Papers de Sostenibilitat, 5].

NIESTROY, Ingeborg (2005): The Network of European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC). A: *Environmental Law Network International Review* 1/2005.

NIESTROY, Ingeborg (2003). "Sustainable development in the network of European Advisory Councils". A: MORENO, L. i QUERALT, A. (eds.). *Strategies for Sustainable Development Roles & Responsibilities along the Global-local Axis. Estratègies per al desenvolupament sostenible en l'eix global-local: Barcelona Workshop June 12 - 13, 2003*. Barcelona: Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) i Institut Internacional de Governabilitat, p. 201-207. [Papers de Sostenibilitat, 5].

Memòria període 2001-2003. Memòria del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, 2004.

Memòria període 2004-2005. Memòria del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, 2006.

Referències a Internet

Pàgina web del CADS: <http://www.cat-sostenible.org/index.htm>.

Pàgina web de l'EEAC: <http://www.eeac-net.org/>

Pàgina web del CAMA:

http://www.mma.es/portal/secciones/el_ministerio/organismos/cama/

DECRET 311/1998, d'1 de desembre, de creació del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. DOGC núm. 2784, 11.12.1998 <<http://www.cat-sostenible.org/decret.htm>>.

DECRET 361/2004, de 24 d'agost, de creació del Consell Social per al Desenvolupament Sostenible, i de modificació del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. DOGC núm. 4205, 26/08/2004 (p. 15.974) <<http://www.gencat.net/diari/4205/04212061.htm>>

REAL DECRETO 2355 /2004, de 23 de diciembre, por el que se regulan la estructura y funciones del Consejo Asesor de Medio Ambiente. BOE núm. 12 – 14/01/2005 (p.1.527) http://www.mma.es/secciones/el_ministerio/organismos/cama/pdf/rd2355.pdf>.

Publicacions del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS)¹⁸

Amb l'objectiu de difondre el coneixement i la sensibilització sobre el desenvolupament sostenible, el CADS disposa d'un pla editorial que consta de diverses col·leccions:

Monografies del CADS

Difusió d'informes periòdics i altres documents de rellevància, elaborats pel CADS.

- *Aportacions a l'Agenda 21 de Catalunya. El compromís de Catalunya per a un futur sostenible. Fase d'informació* (febrer-juny 2001).
- *Informe sobre l'evolució de l'estat del medi ambient a Catalunya. 1 (aire, aigües continentals i residus).*
- *Informe sobre l'evolució de l'estat del medi ambient a Catalunya. 2 (Litoral, Biodiversitat, Sòl i territori).*

Papers de Sostenibilitat

Difusió de documents de referència sobre desenvolupament sostenible.

Núm. 1. *Governança sostenible. Aspectes institucionals i de procediment de la sostenibilitat a la Unió Europea. Fòrum Consultiu Europeu sobre Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible.*

Núm. 2. *Governance for Sustainable Development. Barcelona Workshop, April 18-19, 2002.*

Núm. 3. *Estratègia de la Unió Europea per a un Desenvolupament Sostenible.*

Núm. 4. *D'una Terra a un món. Recapitulació de la Comissió Mundial sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament.*

¹⁸Llista de les publicacions del CADS actualitzada l'1 de juliol de 2006.

Núm. 5. *Strategies for Sustainable Development. Roles & Responsibilities along the Global-local Axis. Barcelona Workshop. June 12-13, 2003.*

Núm. 6. *Principis directors per al desenvolupament territorial sostenible del continent europeu. Consell d'Europa.*

Núm. 7. *Institutions for Sustainable Development. Institucions per al Desenvolupament Sostenible. Barcelona Workshop. June 14-14, 2004.*

Núm. 8. CONSELL D'EUROPA. *Conveni Europeu del Paisatge.*

Núm. 9. *Documents de la Conferència sobre el Conveni Europeu del Paisatge en ocasió de la seva entrada en vigor. Estrasburg, 17 de juny de 2004.*

Núm 10. *Orientacions bàsiques per a la sostenibilitat del turisme europeu. Comunicació de la Comissió al Consell, al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions.*

Núm. 11. *Directiva marc de l'aigua de la Unió Europea.*

Documents de recerca

Síntesi d'alguns dels estudis encarregats pel CADS.

Núm. 1. QUERALT i BASSA, Arnau; CAZORLA i CLARISÓ, XAVIER. *Els consells assessors per al desenvolupament sostenible.*

Núm. 2. *La governança per al desenvolupament sostenible a Catalunya. Conceptes, requeriments institucionals i elements d'anàlisi.*

Núm. 3. QUERALT i BASSA, Arnau. *L'avaluació ambiental estratègica. Aspectes introductoris.*

Núm. 4. *Interrelació entre variables demogràfiques i variables ambientals. Demografia, poblament, mobilitat i modes de vida: Variables d'interès per al medi ambient i el desenvolupament sostenible.*

Núm. 5. *Governance for Sustainable Development in Catalonia. Concepts, institutional requirements and analytic elements. La gobernanza para el desarrollo sostenible. Conceptos, requerimientos institucionales y elementos de análisis.*

Núm. 6. PRATS i CATALÀ, Joan. *Estratègies per al desenvolupament sostenible. Lliçons de l'experiència internacional. Estrategias para el desarrollo sostenible. Lecciones de la experiencia internacional. Strategies for Sustainable Development. Lessons from the International Experience.*

Núm. 7. MAYOR FARGUELL, Xavier; QUINTANA LOZANO, Vanesa; BELMONTE ZAMORA, Ricard. *Aproximació a la petjada ecològica de Catalunya. Aproximación a la huella ecológica de Catalunya. An Approximation to the Ecological Footprint of Catalonia.*

Núm. 8. CAMPILLO i BESSES, Xavier; FONT i FERRER, Xavier. *Avaluació de la sostenibilitat del turisme a l'Alt Pirineu i Aran.*

Núm. 9. LERGA FELIP, Maura. *Resolució de conflictes socials de component ambiental. Elements introductoris.*

Documents internacionals

Textos rellevants en matèria de medi ambient i desenvolupament sostenible a escala internacional. L'any 2001, el CADS va reprendre l'edició d'aquesta col·lecció, iniciada pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat, en la qual s'havien publicat 7 volums.

Núm. 8. *Els reptes de l'aplicació de la Directiva sobre avaluació ambiental estratègica. Les regions europees davant de la Directiva 2001/42/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes sobre el medi ambient.*

Núm. 9. CONSELL D'EUROPA. *Conveni Europeu del Paisatge.*

Núm. 10. *Els acords de Johannesburg. Declaració de Johannesburg sobre Desenvolupament Sostenible. Pla d'aplicació de les decisions de la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible. Declaració de Gauteng.*

Núm. 11. *Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient Humà. Estocolm, juny de 1972.*

Núm. 12. *Medi Ambient 2010: el futur és a les nostres mans. Programa d'acció per al medi ambient a Europa a començaments del segle XXI.*

Núm. 13. *Canvi climàtic 2001. III Informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC).*

Núm. 14. *Un món sostenible és possible. Fòrum global dels pobles. Declaració de la societat civil. Johannesburg, 24 d'agost – 3 de setembre de 2002.*

Núm. 15. *Conveni sobre l'accés a la informació, la participació del públic en la presa de decisions i l'accés a la justícia en matèria de medi ambient (Conveni d'Århus). Directiva 2003/4/CE i Directiva 2003/35/CE del Parlament Europeu i del Consell.*

Informes especials

- *Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya. (Text íntegre).*
- *Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya. Resum executiu (Text en català, castellà i anglès).*
- *Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya. CD Rom amb el text íntegre i el resum executiu.*

Memòria del CADS

Memòria institucional del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya

- *Memòria 2001-2003*
- *Memòria 2004-2005*

Coedicions

- *Informe Planeta Viu* (coeditat amb Unescocat i Angle Edicions).

Si teniu interès en alguna d'aquestes publicacions, podeu consultar-ne el text al nostre web

<http://www.cat-sostenible.org>

o bé podeu posar-vos en contacte amb nosaltres

Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS)

Avinguda Sarrià 30, 1r 3a
08029 Barcelona
Tel. (+34) 93 363 38 67
Fax (+34) 93 410 09 39
a/e: cads.presidencia@gencat.net

El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) és un òrgan de participació, de consulta i d'assessorament del Govern de la Generalitat en relació amb les polítiques i actuacions que tinguin incidència sobre el desenvolupament sostenible.

El consell està integrat per persones de reconegut prestigi i representativitat social i exerceix les seves funcions en el marc dels principis establerts als instruments internacionals sobre sostenibilitat i dels que reculli l'Agenda 21 de Catalunya.

Concretament, el CADS assessora el Govern sobre les directrius generals, els projectes normatius i els instruments de planificació territorial i sectorial amb repercussions sobre el desenvolupament sostenible.

De la mateixa manera, el CADS vol contribuir a la reflexió sobre les condicions que fan possible que la cultura de la sostenibilitat impregni la societat catalana i el procés de presa de decisions, per tal que la sostenibilitat esdevingui un element bàsic del capital social del nostre país. En aquest sentit, pot proposar mesures d'informació, educació i recerca per tal de promoure la implicació, la conscienciació i la sensibilització social en la protecció i la millora de l'entorn i la qualitat de vida dels ciutadans.

En aquest context, el CADS té una línia de recerca que es concreta en l'elaboració d'estudis propis en l'àmbit del desenvolupament sostenible. Amb la voluntat de presentar a la societat catalana les principals conclusions de cada un d'ells, el CADS disposa de la col·lecció Documents de Recerca, en la qual editarà un resum de cada un dels estudis elaborats.